

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Disszonáns hangok

Általános volt az áldozatok iránti részvét, mint egyetlen emberé úgy dobbant össze a gyászban minden debreceni ember szive. Kálvinista, katolikus, zsidó, mind egyformán osztozott a gyászban és lelkében egyformán gyászolta a merénylet áldozatait. A katolikus áldozatok koporsója felett református pap is mondott imát és a katolikus vértanuk gyászmenetét végigbugta a kálvinista templomok harangjainak szomorú hangja. A borzalmas, megváltó tragédia ledöntött minden felekezeti, vallási különbséget és Debrecen minden polgárának érzése egybeolvadt a nagy gyászban. Meghatóan felséges volt és az még ma is ez az együttérzés, amely minden fénynél, pompánál, virágnál szebben, melegebben vette körül a vértanu-koporsókat.

Az együttérzésnek e felséges megnyilatkozásában Debrecen polgársága imponálóan nagy volt. Annál kellemetlenbül érinti a lelkeket egy újabb fölmerült ötlet, amely a részvétszülte egyetemes nagy érzést sérti. Ezt a tiszteletreméltó érzést ugyanis, a még mindig élő gyászt, s az ezek által okozott helyzetet jónak látják fölhasználni egyesek, hogy a görög-katolikus püspökség székhelyének kérdését a debreceni székhely érdekében ismét fölvevessék s ilyen irányban propagandát fejtsenek ki. A cél világos. Azok akik a mai időt nem tartották alkalmatlannak a székhely kérdésének ismételt fölvetésére, számítottak arra, hogy a véres és borzalmas merénylet a három áldozat vértanu-halála a debreceni emberek minden érzését és szimpátiáját a görög-katolikus püspökség felé fordította és a püspökség ügyei iránt még azokban is felkeltette az érdeklődést, akik talán eddig nem mérlegelvé, vagy meg nem értvé az új püspökség nemzeti jelentőségét, távol állottak minden a püspökséget érintő eseménytől s azokkal nem törődtek, vagy kevés figyelemre méltatták azokat. Ezt az általános részvétet, a sziveknek ezt a fenséges együttdobbanását, a rettenetes katasztrófa által felkeltett nagy érdeklődést akarják a székhely kérdésében — nem jutván eszünkbe hirtelen enyhébb szó, — kortesfogásul fölhasználni s a debreceni polgárok érzéseit a terv sikere érdekében szolgálatba állítani s megszólaltatva a polgárokat, arra akarják kérni Debrecen város törvényhatósági bizottságát, hogy az új görög-katolikus püspökségnek Debrecenben való elhelyezése mellett nyilatkozzék meg és hozzon áldozatot.

E pillanatban, amely még mindig a gyászé, a kegyeleté, a sajnálkozásé, a fájdalomé, nem látjuk helyén valónak a kálvinista polgárság mélyeséges gyászának, kegyeletének ilyen megzavarását, ilyen célokra való fölhasználását. Azt tartjuk, meg-

van mindennek a maga ideje s ma még a gyász ideje van. A temetőből ijesztően dübörögnek felénk az áldozatok koporsójára hullott göröngyök hangjai, és még nem száradtak fel a könyvek az arcokról, a pokolgép rémes dörrenése még ijeszti a lelkiünket, rosszul esik látni, hogy fájdalomunkat, könyeinket kortesesszüközül igyekeznek fölhasználni.

Ez a disszonáciát keltő mozgalom egyéb szépséghibában is szenved. Ismételjük és hangsúlyozzuk, hogy nem tartjuk alkalmasnak az időt a vitára, hogy hol legyen a püspökség székhelye. De egy dologra mégis hivatkozunk: a hajdudorogi görög-katolikus magyar püspökség székhelye kérdésében Debrecen város közgyűlése már nyilatkozott és állást foglal. És pedig nobiles intenciókkal, határozottan Hajdudorog mellett. Debrecen közgyűlése kimondta, hogy már csak azért sem kíván a maga érdekében nyilatkozni, mert bizonyos, hogy nagyobb áldozatokat tudna hozni, mint Hajdudorog s így előnybe jutna Doroggal szemben, azonban Hajdudorog évszázados küzdelmét, történelmi jogait méltányolni kell. A város közgyűlése tehát már kifejezte akaratát, ezt a határozatot most újabb akarásokkal megháborgatni nem szabad, mert — és itt van a szépség-hiba — Debrecen város közgyűlésének komolysága furcsa világításba kerülne.

És még valamit. A vértanu-áldozatok egyike: *Jaczkovics Mihály* püspöki vikárius ott nyugszik abban a földben, amelyen élt és amelynek lakosságáért élt, dolgozott. Abban a földben nyugszik, amelyre lelke minden vágyával a kiharcolt püspökséget állítani akarta. Bizonyos, hogy elszálló lelke, utolsó gondolata is az volt: a hajdudorogi görög-katolikus püspökség Hajdudorogon legyen. Az ő vértanu-halála még egy nagy érzelmi momentummal több okot adott arra, hogy a püspökség azon a földön legyen, amelyben az ő porai nyugszanak. Új, véres, szent kapcsolatot teremtett az ő halála Hajdudorog és a püspökség között. Ezt a kapcsolatot nem respektálni, ezt a kapcsolatot megbolygatni, ehhez a kapcsolathoz hozzányulni kegyetlenség volna. Hisszük is, hogy a megindult mozgalom el fog hallgatni legalább most, a gyász, a fájdalom perceiben. Taktikai fogásnak fölhasználni lesújtottságunkat, lelkünk megtöröttségét, szívünk keserűségét nem lehet és azt tiltja a jó izlés is, amelynek az egyetemes gyászt, a borzasztó katasztrófát el kell választania a püspökség székhelyének kérdésétől s amely amazokat ennek a javára kamatoztatni nem engedi.

Alkalmatlan időben keletkezett ez a mozgalom, nem közkívánság hívta azt elő, hanem éppen a közfelfogás ellen erőszakolják azt, a mozgalom a várost is kellemetlen helyzet elé állítja. Hagyjuk meg e napokat s a vértanuk emlékét a kegyeletnek.

A debreczeni merénylet a képviselőházban

Részvétnyilatkozat botrányal

A Ház mai ülése olyan jelenettel kezdődött, amelyet alkalmasint pártkülönbség nélkül minden magyar ember elengedett volna. Szász Károly alelnök indítványozta, hogy a Ház fejezze ki részvétét a debreceni katasztrófa áldozatainak pusztulása fölött. Polónyi Géza az elnöki indítványt arra használta föl, hogy nyílt vádat hangoztasson a románok, mint a tett elkövetői ellen, és megátadja a kormányt, mint amely hamis vágyára akarja terelni a bűnügyet.

Az elnök nem engedte meg, hogy Polónyi a kérdés mellékajtsaival foglalkozzék és főként az ellen tiltakozott, hogy az ügynek bírói eljárás alatt levő részét tárgyalják. Az ellenzék óriás lármával és izgalommal fogadta ezt az elnöki tiltakozást és az izgalom még növekedett, mikor a románok részéről szólásra emelkedett *Vajda Sándor* és viszályosította Polónyi vádját, melyet rágalomnak mondott és kijelentette, hogy ő közöttük nincs merénylet, de Polónyi pártján már volt. Polónyi újabb felszólalására Vajda nyíltan megmondta, hogy Kovács Gyula merényletére célzott, ami nagy helyesléssel találkozott a jobboldalon.

Végül is elült az izgalom és a Ház az elnök indítványát Polónyi kiegészítésével fogadta el. A Ház részvétnyilatkozata tehát megtörtént, de korántsem úgy, amint azt a magyar képviselőház izlésének és tekintélyének diktálnia kellett volna.

Az ülés lefolyásáról szóló részletes tudósításunk itt következik:

A képviselőház részvéte.

Szász Károly elnök háromnegyedtizenegy órakor nyitja meg az ülést.

Elnök megemlékezik a debreceni merényletről és indítványozza, hogy a Ház megdöbbenésének és felháborodásának és szerencsétlen áldozatok és családjaik iránt érzett meleg részvétének a jegyzőkönyvben adjon kifejezést.

Polónyi Géza lényegében hozzájárul az elnök indítványához, de a maga részéről annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy ezt a merényletet a nemzeti becsület ellen elkövetett merényletnek kell tekinteni. Megérdemlik tehát az áldozatok, hogy emléküket méltó módon örökötsék meg. A második kívánsága az, hogy példás és pártatlan elégtétel szolgáltassék a megtámadott nemzeti becsületnek. Büntetőjogi fejtegetésbe kezd ezután.

Elnök félbeszakítja a szónokot: Itt most egy kegyelet aktusról van szó, itt ilyen vitát indítani talán nem kellene. Az eset büntetőjogi méltatása most nem tartozik hozzá az elnöki indítványhoz. Bátor vagyok a képviselő urat megkérni, hogy méltóztassék most e kegyelet határain belül maradni.

Kavarodás a kegyeleti aktus körül.

Polónyi Géza: Az elnök ur az én fölszó-lalásomat a parlamenti illem tekintetében

nem kifogásolhatta. Hogy jön ahhoz az elnök ur, hogy beszédemet félbeszakítsa és nekem utasításokat adjon, hogy én mit mondjak. (Zaj.)

Elnök: A házszabályok nekem jogot adnak, hogy bármely szónokot félbeszakíthassak, ha eltér a tárgytól. (Zaj.)

Polónyi Géza: Politikailag és erkölcsileg felelősek a merényletért az ultra román körök, amelyek hosszú idő óta izgatnak a magyar püspökség ellen.

Pop-Cs. István: Tiltakozunk!

Elnök: Ez az eset bírói eljárás alatt van, ne méltóztassék beleavatkozni.

Polónyi Géza: A miniszterelnök tartózkodjék minden tárgyalástól a románokkal szemben, főként most, amikor ez a román terrorizmus előtti meghajlást jelentené.

A románok válasza.

Vajda Sándor: Évtizedek multak el anélkül, hogy egy miniszterelnök komolyan tárgyalta volna a nemzetiségi kérdést. Amikor végre akadt egy magyar államférfi, aki komolyan foglalkozott ezzel az országos érdekű kérdéssel, amely nem csupán a magyar és a román nemzetek létkérdése, hanem Magyarországnak létkérdése is, megtörtént a debreceni merénylet és egyszerre kihasználták pártpolitikai szempontból, hogy tönkretegyék mindazt, amit fáradságos munkával sikerült elérni. Mivel a Ház türelmetlen, csak arra szoritkozom, hogy a volt igazságügyminiszter rágalmait ellen tiltakozzunk. Nem a mi pártunk szolgáltatta a merénylőket, hanem az önök pártja!

Polónyi Géza: Vajda az egész függetlenségi pártot az alá a vád alá helyezte, hogy mi küldtünk egy merénylőt a Házba. Ezt mint alávaló rágalmat visszautasítom. (Zaj.)

Főlkialtás bairól: Áruló, kidobni való! Menjen Romániába! A lapjaik ujongnak a merényletnek!

Vajda Sándor: Azt mondtam, hogy nem a mi pártunkban, hanem ott, azon az oldalon, ahol a képviselő ur van... (Folytonos zaj). Ebből a pártból került ki a merénylő Kovács Gyula is. (Folytonos zaj.)

A Ház az elnöknek a debreceni merényletre vonatkozó előterjesztéséhez hozzájárul.

Személyes kérdésben.

Elnök: Az utolsó ülés eseményeire visszatérve Mezőssy Bélát és Lovászy Mártont utólag rendreutasítja.

Szász Pál személyes kérdésben szólal föl, mert őt a lapok nagyon hevesen megtámadják egy összeférhetlenségi ügyben. Állítólag azért jutott összeférhetetlen helyzetbe, mert italmérési engedelmet szerzett egy választója részére. Miután az illető választó máig sem kapta meg az italmérési engedelmet, világos, hogy itt összeférhetlenségről szó sem lehet. Néhány lap azt írta, hogy a bizottság előtt sajátkezűleg aláírt leveleiről beismerte, hogy azok valótlanul tartalmazzanak. Kijelenti, hogy ez hazugság, mert ő ilyen kijelentést a bizottság előtt nem tett. Aki ennek az ellenkezőjét állítja, az tudva hazudik. (Helyeslés a jobboldalon.)

A napirend.

A Ház áttér a napirend tárgyalására.

Jakabffy Elemér előadó ismerteti a tengerparti területek kisajátításáról szóló törvényjavaslatot.

A Ház a törvényjavaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben megszavazza.

Szabó János előadó ismerteti a hajózási társulatok állami segítségéről szóló törvényjavaslatokat.

Földes Béla, Vio Antal és Rakovszky István szólottak még a javaslatokhoz, mire az ülés hat órakor véget ért.

Catarau öngyilkos lett?

Ellentétes hírek Bukarestből — A soknevű Catarau — Elfogató parancs a gyilkosok ellen — Mandacescu és Avram személyleírása — Bugarszky még mindig gyanu alatt — Oroszország prosperál Bobrinszky miatt

Amint a nyomozás Bukarestbe helyeződött át, megszűnt a lehetősége annak, hogy a nyomozás eredményeiről helyes képet kapjon a közvélemény. A bukaresti rendőrség titkolódik s így a legellentétesebb hírek látnak napvilágot.

Van távirat arról is, hogy Cataraut elfogták, arról is, hogy megszökött, arról is, hogy másképpen hívják, szóval a legteljesebb tájékozatlanságba vagyunk a bukaresti nyomozást illetően.

A mai nap egyik eseménye, hogy a debreceni törvényszék vádтанácsának végzése alapján a debreceni vizsgálóbíró elfogató parancsot adott ki a merénylők ellen.

Az éjszakai órákban pedig azt a szenzációs jelentést kaptuk, hogy Catarau, a pokolgépes merénylő öngyilkosságot követett el. Legalább is így jelenti a bukaresti rendőrség, amelynek megbízhatóságában azonban okunk van kételkedni.

Mai híreink ezek:

A debreceni törvényszék elfogató parancsa a merénylők ellen.

A debreceni törvényszék vádтанácsa tegnap délelőtt Hoffmann József táblabíró elnöklése alatt ülést tartott, amelyen a Bp. 475. szakasza alapján nyomozó levelet bocsátott ki a merénylők ellen. Ennek alapján dr. Nagy Kálmán vizsgálóbíró a következő elfogató parancsot adta ki Mandacescu és Avram ellen:

A debreceni törvényszék vádтанácsa az 1896-ik évi XXXIII. törvénycikk 475. §-a alapján Mandacescu Szilviu, helyes néven *Ilie Tartaren Orhei* (Catarau és Wasziliievics) és Avram Tódor ellen elfogató parancsot ad ki, mert nevezettek alaposan gyanúsíthatók azaz, hogy ők adták fel 1914. február 20-án Cernovitzban azt a csomagot, amely Debrecenbe 1914. február 23-án megérkezve, a görög katolikus püspökség helyiségében felrobant és három egyén halálát okozta. Említettek tehát az 1878. évi V. törvénycikk 278. §-a szerint három rendbeli gyilkosság büntített követkét el. Elfogásukat elrendelem a következő

személyleírás

alapján.

A vizsgálóbíró ezután mellékli a főkapitány által kibocsátott körözö levél adatait:

602—1913. B.

Körözö levél.

A debreceni gyilkos merénylet tetteseként az alábbi személyleírásu egyének állapították meg; kik ellen a debreceni kir. törvényszék vizsgálóbírája 2136—B. 1914. sz. alatt nyomozólevelet bocsátott ki. Személyleírásuk a következő:

Név: Mandacescu Silvió, helyesen *Ilie Tartaren Orhei*, de használja a Catarau vagy Catarau és a Wasziliievics neveket is.

Foglalkozása: állítólag *artista* (birkozó.)

Születési helye: *Bakau* vagy *Buzen*.

Születési éve: 1889.

Vallása: görög keleti.

Állapota: Bukarest környékén vadházasságban él egy asszonnyal, kitől gyermeke van.

Termete: 190 cm. magas, erős, vállas-herkules kinézésű.

Arca: hosszukás, csupasz, művészies.

Haja: rövid, világos barna.

Szemöldöke: világos barna.

Szeme: rövidlátó, jobb szemhéja nehezen mozgatható, néha monoklit visel.

Orra: hosszukás.

Szája: rendes.

Fogai: épek.

Bajusz: leborotvált, esetleg angol bajusz.

Szakáll: egy két cm. oldal szakállt

visel.

Ruházata: elegáns sötét ruha, fekete kemény kalap, sötét barna átmeneti kabát.

Különös ismertető jelei: bal mutató ujján lösebhely.

Fentnevezett beszárabiai román származásu, orosz katonaszökevény. *Orhei* névre a bukaresti prefektúra által 1912. május hó 7-én 39,882 sz. alatt kiállított utlevele van.

Név: állítólag Avram Tódor, valódi néven *Chirilew*.

Foglalkozása: állítólag *artista* (boxmester).

Születési helye: állítólag Bukarest környékén.

Kora: 30—32 éves.

Vallása: görög keleti.

Állapota: Nőtlen.

Termete: középnl magasabb, erős.

Arca: vöröses, kerek.

Haja: vöröses szöke.

Szemöldöke: vöröses szöke.

Szeme: ?

Szája: rendes.

Fogai: épek.

Bajusza: nagy, tömött, vöröses szöke.

Szakáll: borotvált.

Ruházata: igen egyszerű, kerek barna puha kalap, vagy autó-sapka, hosszú, átmeneti világosbarna kabát.

Különös ismertető jele: mord kinézésű.

Felkéretnek a hatóságok, hogy nevezettek legerélyesebben nyomoztatni, feltalálás esetén letartóztatni és erről hivatalomat táviratilag értesíteni sziveskedjék.

Debrecen, 1914. március hó 1-én.

Rostás s. k.,
rendőrfőkapitány.

Műszaki szemle a kamara romjain.

Mikor a porfelhő eloszlott és a gyászos romokat eltakarították, a kereskedelmi- és iparkamara-palota testében, mint összegyűrt csontváz, meredek elő az össze-vissza görbített földem vasgerendák. A lüktető élet, a helyreállítás rohamos munkája hamar elhallgattatja a mérnökben az embert és a kár helyreállítási módján, költségein kívül az okozó, hatalmas erő méretein is elgondolkodik.

Az óriási detonáció által megsérült épületszerkezetek lebontását Ardo Miklós városi mérnök vezette. Véleménye szerint a 200 mm. magas vastraverzek elhajlásából vissza következtetve, a pokolgép 1 méternyi környezetében négyzetméterenként körülbelül 20,000 kilogrammnyi nyomás lépett fel, mely természetesen a távolsággal harmadik hatvány szerint rohamosan fogyott. Ime, a borzalmasan szétroncsolt emberi testek szétszórásának magyarázata! Csodálatos véletlenek egész sokasága tarkítja ezt az eseményt. Például ez a hatalmas erő összedöntötte volna ezt az egész épületet, ha véletlenül nincs közelben egy világító udvar, amely mint egy jól működő kürtő, a nagy légnyomásnak szabad utat engedett.

A szerencsétlenség után rögtön másnap összeült a szakértő bizottság, melynek tagjai Borsos József h. főmérnök, Ardo Miklós városi mérnök, Spiegel, a palota tervező építész, Fejér, az építő vállalkozó voltak és megállapították, hogy az épület szerkezeti pillérei közül csak egy sérült meg lényegesen, azonkívül részben beomlott, részben le-

Gyapju szövetek legujabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
posztóhereshedőnél, Debreczen, Rössuth-u. 1.
(Első takarékpénztár palotájában.)

bontandó mintegy 100 négyzetméter vasgerendák közti téglaboltzat-földem és az 500 négyzetméter rabitz-fal.

Az első ijedség hatása alatt adott kárbecslés százezrei így alaposan lepadtak. — Szerencse, hogy az liveg-károk biztosítás révén jórészt megtérülnek. Viszont igen nagy kár, hogy a kamara könyvtárának művészies kiképzésű födémét is le kellett bontani. No, de serényen és igazán dicséretes buzgalommal dolgozik úgy a tervező műépítész, mint a vállalkozó és remélhető, hogy pár hét múlva csak a lelkekben él majd ennek a rémtettnek borzalma és tanulsága.

A kievi jegyzőkönyv.

Tegnap érkezett meg dr. Gáthy Bálint kir. ügyész címére a kievi osztrák-magyar konzulátustól az a jegyzőkönyv, amelyet a kievi konzul Bugarszky Katalin vallomásáról felvett.

Bugarszky Katalin elmondja, hogy Debrecenben fia látogatása végett járt és a merényletről semmit sem tud. Felsorolja, hogy debreceni tartózkodása alatt mely üzletekben járt és általában mit csinált. Elmondta, hogy a varsói osztrák-magyar főkonzulátus által kiállított utlevele volt és Lembergen keresztül utazott Magyarországra.

A jegyzőkönyvet dr. Gáthy Bálint kir. ügyész átküldte a rendőrségre.

Dr. Gáthy Bálint munkatársunk kérdésére elmondta, hogy a jegyzőkönyv annyira tisztázza előtte Bugarszkyt, hogy nem ragaszkodik ahhoz, hogy vallomástétel végett Debrecenbe jöjjön.

Bugarszky Katalin megint gyanus.

Budapesti tudósítónk jelenti: Vasárnap esti órákban a budapesti főkapitányság Cernovitzból táviratot kapott, amelynek tartalma megint gyanussá teszi Bugarszky Katalin szereplését. A távirat így hangzik:

A cernovitzai rendőrség táviratot küldött, amelyben közli: A *Das Program* című artista lap 1913. december 28-án megjelent 612. számában a *Lagernde Briefe* rovatban *Kaethe Bugarszky* részére egy levél van jelezve, amelynek föladójául *Avram Tódor van megjelölve*. A rendőrség továbbá közli, hogy a merénylet előtt Cernovitzból Debrecenbe ment egy *Thoman Georges* nevű román artista, aki Cernovitzban a *Lemberg-szállóban lakott*.

Érdekes, hogy amikor Bugarszky Katalin Kievből az osztrák és magyar konzulátuson jelentkezett, kijelentette, hogy Avram Tódort sohasem látta, nem ismeri, sohasem beszélt vele.

Bugarszky levelet irt.

Bugarszky Katalin, mint ismeretes, Kozmann Gusztáv fényképész műtermében lefényképeztette magát, mikor Debrecenben járt. Azóta már a félvilágot bejárta Bugarszky Katalin neve, de kitünt, hogy a titokzatos kievi artistanő ártatlan. Egyik dokumentuma ennek az a levél is, melyet Bugarszky Katalin Kozmann Gusztávhoz intézett. A levélben, a mely tegnap érkezett meg, kéri Bugarszkyt, hogy fényképét küldjék el s bejelenti, hogy *összel ismét eljön Debrecenbe*.

Catarau multja.

Catarau személye most a legérdekesebb. Bolgár származású. Rövid ideig élt Oroszországban és még most sem tudják, hogyan surrant be Romániába. Pár évvel ezelőtt jelent meg Bukarestben és mint besszarábiai diák szerepelt. Mindenütt azt adta elő, hogy az oroszok politikai ildőzése miatt volt kénytelen ide menekülni. Nemzeti mártírnak adta ki magát.

Mitilineu prefektus idejében Catarau a rendőrség szolgálatában állott, sőt az állami biztonsági hivatalban is működött. Sokszor próbálkozott meg hogy katonai körökbe be-

jusson és megkísérelte azt is, hogy elnyerje az orosz nyelvű tanári állást a kadetiskolában, azt állítva a működő orosz tanárról, hogy az Oroszország kémje.

Ezután politikai körökbe próbált behatolni, de viselkedése gyanus volt. Panaszkodott is ismerőseinek a gyanúsítások miatt. Ennek dacára az egyetemi hallgatók is bojkottálták. Az orosz kémekkel való gyakori érintkezése felhívta a rendőrség figyelmét annál is inkább, mert az egykori Catarau, akinek a lapok nemrég gyűjtést rendeztek, 100 frankos tételekkel játszott legutóbb a játéklubokban. Az utóbbi időben, valahányszor nagyobb büneset: sikkasztás, rablás, gyilkosság fordult elő Bukarestben, mindig Catarau neve forgott közszájon. Ugyszólván a város minden ismerője tudta, hogy kicsoda ez a Catarau; mindenki Oroszország ügynökét látta benne, aki azért telepedett le Bukarestben, hogy az orosz politikának hangulatot csináljon.

Orosz tiltakozás Bobrinszky miatt.

Bukarest, március 2. Vasárnap az éjszakai órákban a bukaresti lapokhoz feltűnő hír érkezett, amit csak fentartással közlünk. A híradás szerint Oroszország protestáló jegyzéket küldött Bukarestbe a román hatóság azon elhamarkodott eljárása ellen, amellyel Bobrinszky nevét a debreceni bombamerénylettel összefüggésbe hozta. Az orosz jegyzék állítólag azt mondja, hogy Bobrinszky a pánszlávisták vezére ugyan, de olyan személyiség, akinek neve sokkal előkelőbb szerepet játszik az orosz körökben, semhogy őt ilyen ügyekkel összefüggésbe hozhatnák.

A merénylők megszöktek

Bukarest, március 2. A rendőrség azt állítja, hogy a debreceni merénylet tetteseit nem tudta elfogni, mert azok megszöktek Oroszországba. Ha azonban még Románia területén volnának, föltétlenül le fogják tartóztatni őket, mert személyiük és szereplésük tisztán áll a rendőrség előtt és minden intézkedést megtettek, hogy a merénylőket, ha még Romániában vannak, elfoghassák.

A román közvélemény a rendőrség jelentésével szemben meg van győződve arról, hogy a tettesek már napok óta a rendőrség fogházában vannak s csak a nyomozás érdekében nem akarják ezt mindaddig beismerni, amíg a merénylet minden szálát ki nem derítették.

Bukarest, március 2. A rendőrfőkapitány

tegnap a prefekturára kéréste a bukaresti és külföldi lapok tudósítóit és a következőket közölte velük:

A bukaresti rendőrség már február 25-én, amikor megkapta a cernovitzai rendőrség táviratát, megkezdte a nyomozást a tettesek kikutatására. A cernovitzai rendőrség arról értesítette a bukaresti főkapitányságot, hogy két embert gyanusítanak a tett elkövetésével, még pedig Mandacescu Szilviót és Avram Tódort, akiknek román utlevelük volt s akik az osztrák határon átszöktek Romániába. A kapott adatok alapján a bukaresti rendőrség még aznap este elfogta Avramov Tódort, aki kijelentette, hogy ő adta utlevelét Katareu János egyetemi hallgatónak, de nem tudta, hogy Katareu milyen célra akarja fölhasználni.

Másnap letartóztatta Mandacescu Szilviót is, aki harmadéves bölcsészethallgató. Mandacescu kijelentette, hogy az egyetemen ismerkedett meg Katareuval, aki arra kérte, hogy szerezzen neki utlevelet, mert fontos misszióban Románia érdekében Beszarábiába kell utaznia. Mandacescu eleinte visszautasította ezt a kérést, de később Katareu könyörgésére mégis teljesítette.

Avramov orosz ember és kocsis Bukarestben. Utlevelét 1913. november 25-én állította ki a bukaresti rendőrség. Mandacescu Szilvió utlevelét pedig a múlt év december 30-án. Avramov is, Mandacescu is tehát Katareunak adták át utlevelüket.

Avramov Katareuval egy Kirilov nevű orosz ember házában ismerkedett meg. Ez a Kirilov egyik cinkosa Katareunak.

Február 25-én reggel tizenegy órakor a rendőrség már tudta, hogy Katareu automobilon elutazott Bukarestből. Szökéséről a következő részleteket tudták meg:

Katareu a Minerva-szállóban lakott Kirilovval együtt és február 25-én egy kis gyermeket leküldtek az utcára, hogy vegye meg nekik a bukaresti lapokat. A gyerek fölvitte az újságokat s amikor Katareu és Kirilov látták, hogy a cernovitzai rendőrség megküldte személyleírásukat, rögtön becsomagolták holmijukat s a háromszáztíz számú automobilon elutaztak Bogosoájába, egy Bukarest mellett levő kis vasúti állomásra, ahonnan a Moldvába induló vonatra akartak fölni.

Az automobil azonban a nagy sárban megakadt s mire az állomásra érkeztek, a vonat már elindult. Katareu és Kirilov ekkor gyalog mentek vissza Bukarestbe, ahol a 225. számú automobilt fogadták föl s ezen Plojesticába utaztak, ahová négy órakor érkeztek meg. Este fél hét órakor itt fölszálltak a Moldvába menő expresszvonatra s azóta nyomuk veszett.

Catarau magyar pénzt váltott be.

Bukarest, március 2. Olteanu Achil, egy előkelő bukaresti női szabóműhely szabásza, a *Berliner Tagblatt* munkatársának elmondta, hogy február 25-én a *Marmorosch és Gonek* bankcégnél járt s ekkor itt találkozott Catarauval, akit ő személyesen is jól ismert. Beszélgetni kezdtek és ekkor Catarau előtte nyitotta ki a tárcáját, amely tömve volt orosz papírpénzzel. Ezek közül egy ötven rubeles bankót vett ki és azt magyar pénzre váltotta föl.

Ugyanennek a banknak irodafőnöke elmondta, hogy beszélgetett Catarauval, aki érdeklődött nála, hogy mi újság van a debreceni merénylet ügyében. A legteljesebb hiedegvérral hallgatta meg a bankfőnök közléseit.

URANIA

EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51. SZÁM

Keddén — Szerdán, március 3-án 4-6-ú

Az oroszlánok menyasszonya

Művészi dráma 4 felvonásban.
Főszereplők: Emmy Dettin világhírű operatőrnő, Enrico Caruso világhírű tenorista.

1. Zene.
2. A debreceni mártírok temetése. Az Uránia eredeti helyszíni felvétele, mely a Pathé cég remek kidolgozása!
3. A divatos szerelmi lantos. Vigjáték.
4. Egy kirándulás a déltiroli hegyekbe. Természeti szépségek.
5. Pathé Ujság. Művelési szeszécték.
6. Mörle nadrágja. A legkacagtatóbb bohózat.

Előadások: este pontosan 6 órától. Minden kép után van bemenet. Utolsó előadás 10 órától. A legelső helyek.

Csütörtökön — Pénteken

március hó 5-én, 6-án

Brillians „PATHE” műsor !!

Végül kér zenés előadásoknál 20 % helyáremelést, míg a prózai előadásoknál a jelenlegi árakat tartaná be, míg a bérleteknél azok árának 10 %-os emelését is kéri.

Számításom szerint tehát az évi 105,590 korona hozzájárulásból le kell vonni az igazgató által évente megtérítendő 50,000 koronát, továbbá a városi alkalmazottaknak fel-fizetését, 4590 koronát, vagyis összesen 54,590 koronát, úgy, hogy a várost terhelnie 51,000 korona. Azonban nem szabad számításán kívül hagyni a városi zenekar azon jövedelmét, amelyet részben itthon, részben a szomszéd városokban tartandó hangversenyek, bálók és egyéb alkalmak után nyerhetünk, ez a jövedelem minimális számításával 8-10,000 koronára tehető, ezt azért állíthatom, mert a Nagyszébenből beszerzett adatközből, ahol 24 tagu városi zenekar után évi 40,440 korona költséggel fenntartva, a város csak 25,600 koronát ad, a hiányzó 14,840 koronát megkeresi a zenekar, nem számítottam tehát el magam, amikor a jövedelmet 10,000 koronára vettem föl. Az áldozat tehát ezen összeg levonásával évente 40-45,000 koronára lenne.

Tekintetes Tanács! Kétségtelenül megállapítható, hogy ifj. Ábrányi Emil programja, illetve színháza városunk zenei fejlődésére óriási hatással volna, elvitathatatlan, hogy ideális perspektívát nyújt művészeti szempontból közönségünk izlését, lelkiületét fejlesztene, egy valódi kulturmissziót teljesítő intézménnyé alakulna át színházunk, magasan fölülállva minden más konkurrens vállalatok fölött. Azt látjuk már évek óta, hogy színházunknak más irányt kell adni, a jelenlegi irányukkal hanyatlanak, gyengülnek s különösen a mozgókkel a versenyt föl nem vehetik. Érezzük, hogy ezen az irányzaton változtatni kell és azt ifj. Ábrányi Emil meg is találta. Ő a zenei élet fejlesztésével akar célt érni, mert tudja azt, hogy a muzsikát, a mozi, vagy más gép nem pótolhatja. Az ő debreceni színháza valósággal úttörő volna a mostani nehéz viszonyainkat illetőleg. Ábrányi tehát már ezért is megérdemli a támogatást és nekünk, egyetemi városnak, segítenünk kell őt nemes művészi politikájában. De meg kell említenem, hogy az ő terveinek megvalósulásával egy régi óhajunk is teljesülne: a városi zenekar. Évek óta érezzük ennek hiányát. Közönségünk nemcsak a színházban élvezhetné a zenét, hanem hangversenyeken nyílt helyeken; s az is kétségtelen, hogy ez csak nemesítő hatással volna városunk lakosságára, mert a zene nemcsak gyönyörködtet, de a lelket finomítja, a szívet érzőbbé, nemesebbé teszi.

Ezek után szükségét látom annak, hogy visszapihentést tegyek a közelmultra. Meltóztatnak tudni, hogy Zilahy Gyula abban az évben ment főnkre, amelyikben föle a szubvenciót megvontuk és a színház városi alkalmazottai fizetésének beszolgáltatására köteleztük. Ez a két tétel maga 17,200 koronát jelent és bár ezzel szemben adtunk némi helyáremelést, de ugyanakkor megvonva a fűtési, világítási és nyomdai segélyt (3500 korona), emeltük a napi kiadásokat, rendőrségtüzoltóság díjait, úgy, hogy az igazgató nem találhatta meg számítását, annyival inkább mert hovatovább rosszabbodtak a gazdasági viszonyaink s egymásután nyíltak meg az olcsó szórakozást nyújtó villamos színházak. Ilyen időben jött Mezei Béla, aki pár hónapos igazgatósága után kérte felbontását szerződésének, esetleg új anyagi támogatást. Ez a támogatás, viszonyítva az előbb említett két ajánlattevő igazgatóéhoz, a következő:

Kérte Mezei a városi alkalmazottak teljes fizetésének elengedését	9,180 K
a nygdijalap járuléka elengedését	800 ..
hét óra fűtést és világítást	10,500 ..
az épület külső fentartását	4,000 ..
és a biztosítási díj	6,500 ..
Összesen	30,980 K

Ez az összeg, amelybe Mezei debreceni igazgatósága kerülne évente Debrecennek. — Míg az Ábrányié 40-41,000 koronára rug. Ily

körülmények között, tekintetes Tanács, én azt javaslom, minél gyorsabban döntsünk ebben a fontos kérdésben, mellőzzük az új pályázat kiírását, mert úgy sem remélhetjük, hogy az eredményt nyújtson. Én városom fejlődése, kultúrája szempontjából ifj. Ábrányi Emil ajánlatát elfogadhatónak, kedvezőnek tartom. S ha a művészet oltárán akarunk áldozatot hozni, akkor színházunk vezetésével feltételeinek elfogadása mellett bízzuk meg őt. Legvégül azonban meg kell jegyezmem, hogy a zenekar fenntartását illetőleg sokkal tisztábbnak és célravezetőbbnek vélném, ha az igazgató nem a városnak fizetné az 50,000 koronát, hanem mi, város, fizetnénk neki a fenntartáshoz 30,000 koronát, azzal a megkövetéssel, hogy az igazgató 40-44 tagból álló városi zenekart köteles fenntartani. Így esetleg a felmerülhető tulkiadások elkerülhetők volnának ennél a nagyföntosságu kérdésnél.

Debrecen, 1914. március 2-án.

K. Tóth Mihály,
színházi felügyelő-tanácsnok.

A városi tanács egyhanguan tudomásul vette az előterjesztést és kimondta, hogy azt a színházi-bizottság elé terjeszti s csak az után dönt a színház-kérdésben. A kulturális tanácsnak elaborátumában foglalt adatok összeállítását a tanács elfogadta, csupán az ellen emeltek kifogást, hogy a nyújtandó segélybe belefoglalta a biztosítási díjat és az épület külső fenntartási költségét, ami együtt 11,000 koronát tesz ki. Miután e tételek soha sem képezték és ma sem képezik az igazgató terhére, így aztán a támogatás mindössze 30,000 korona értékű kedvezményre száll le.

Öngyilkos urinó Az idegbaj áldozata

Egy jól ismert idősebb debreceni urasszony Flamm Mártonné született Kesztelbaum Berta vetett véget életének tegnap délelőtt Hunyady-utca 9. szám alatti lakásán. Az ötven éves urinó fölakasztotta magát s mire hozzátartozói észrevették már kiszervekedett.

Flamm Mártonné már régebb idő óta súlyos idegbajban szenvedett. Állandóan a legkülönbözőbb fürdő- és üdülő-helyeken gyógykezelte magát, de az orvosi tudás nem igen tudott segíteni rajta. Mindinkább elhaltalmasodott a baj rajta s ez annyira elkészerítette, hogy tegnap reggel halálra szánta magát. Az urasszony az utóbbi hetekben állandóan panaszkodott hozzátartozói előtt, hogy nem bírja így az életet s ezért vigyáztak is reá, mert a család félt a — katasztrófától. Tegnap kora reggel a család még aludt, amikor Flamm Mártonné elkövette az öngyilkosságot. Egy függőzsinórt hurkolt a nyakára s az ágya karfájára akasztotta föl magát. Hozzátartozóinak gyanus volt, hogy

!! A bécsi, londoni és párisi kiállításokon aranyéremmel és oklevéllel tüntették ki !!

FÁY-arckrém :
-szappant és
-poudert : : :

nint legjobb arcszépítő szer, melynek használatától minden szeplő és májfolt három nap alatt eltűnik

Ára 1-1 korona.

Kapható a készítő

GRÓSZ NAGY FERENC
gyógyszertárban

Kossuth-utca 8. A színház mellett

az urasszony még délelőtt 10 órakor sem jött ki a szobájából, bementek hozzá, ahol az ágykarjára fölakasztva találták. Azonnal orvost hívtak, aki levágta a zsinóról, segíteni azonban nem tudtak rajta, mert a szerencsétlen nő már kiszervekedett s csak a bekövetkezett halálát lehetett konstatálni.

Az öngyilkos urasszony tragédiája városszerte általános részvétet keltett.

Színház

A SZÍNHÁZ MŰSORA:

KEDD: Éva, operett. Perczel Sári vendégfelléptével. (A bérlet.)

SZERDA: Délután *Mumus*, vigjáték. — Ifjúsági előadás. — Este: Éva, operett. Perczel Sári vendégfelléptével. (B bérlet.)

CSÜTÖRTÖK: *Ezredes*, vigjáték. (C bérlet.)

PÉNTEK: *Ezredes*, vigjáték. (A bérlet.)

SZOMBAT: *Ezredes*, vigjáték. (B bérlet.)

* Perczel Sári vendégjátéka. Vasárnap óta vendégszerepel a debreceni színházban Perczel Sári. Első este a „Leányvásár”-ban, hétfőn este pedig a „Tökéletes asszony” című operettben játszott. Perczel Sári, bár kezdő primadonna, meglátszik a fővárosi iskola; játéka finom, diszkrét. Toáletjei feltűnést keltettek.

* Perczel Sári az „Évá”-ban. (A debreceni színházi iroda jelentése.) Perczel Sári, a Király-színház művésznője ma, kedden és holnap, szerdán este az „Éva”, Lehár pompás operettjének címszerepében bucsuzik a debreceni közönségtől. Az „Éva” a művésznő egyik legkiválóbb szerepe. A darab, amely egyébként ez idényben először kerül színre a debreceni színházban, Lehár egyik legpompásabb műve. A darab többi főszerepeit Borbély Lili, Oláh Gyula, Kormos, Szalai, Kassay, Rónai, Madas, játsszák.

* „Az ezredes”. (A színházi iroda jelentése.) Herczeg Ferencnek, a „Gyurkovics leányok”, „Dolovai nábob” stb. kitűnő szerzőjének legújabb vigjátékát, „Az ezredes”-t megszerezte a színház és már e héten csütörtökön be is mutatja. A kiváló író műve a budapesti Magyar-színházban, a múlt hóban került színre, rendkívül sikert aratva. A társulat már erősen készül a jeles újdonságra és ma tartotta meg belőle az első házi főpróbát.

Korona-
Passage

Telefon
3-28.

KEDDEN — SZERDÁN
március hó 3-án, 4-én

Küzdelem a létért.

Szenzációs társadalmi dráma 4 felvonásban.
Főszereplők: Me Robinne és Mr Alexandre.

1. Zene.
2. Pathé Ujság.
3. A hozomány.
4. A szolid Gyula.
5. Bombamerénylet áldozatainak temetése.

Az Uranus eredeti felvétele.

ELŐADÁSOK: este pontosan 6 órától. Minden kép után van bemenet. Utolsó előadás 10 órától.
Rendes helyárak! Bérlet-, igazolvány- és trafikjegyek e műsornál érvényesek.

Csütörtökön — Pénteken
március hó 5-én, 6-án

GYŐZELEM VAGY HALÁL

Szenzációt keltő nagy dráma 4 felvonásban.

Ha szolid és megbízható vízvezetési, vagy villanyvilágítási

Vízvezetési bekötések, legmegbízhatóbb ejektoros kutak. Teljes fürdőszoba-berendezések.

SÁFÁR MIKLÓS
DEBRECEN, DARABOS-UTCA 50. SZÁM. — Saját ház. — Telefon 959.

Villamos csillárok olcsón nagy választékban. Kedvező fizetési feltételek.

* „A mumus“ ifjúsági előadásban. (A színháziroda jelentése.) Szerdán, a hó 4-én Paul Gavault pompás, fehér vigjátéka, a „Mumus“ kerül színre. Ebben a darabban mutatkozott be az ősszel Bérczy Ernő, aki most is egyikét a legjobb alakításainak nyújtja. A többi főszerepekben: Halassi Mariska, Bányai Irén, Uti Giza, Szentiványi Gitta, Fehér, Madas, Kassai, Rónai és Kormos, Vándory lépnek fel. Helyárok: Támlás-szék bármelyik sorban, vagy erkély-ülős, páholyülős 70 fillér. Diák-álló 30 és karzat 20 fillér. (A páholyok egyszerre válthatók ki és csak az esetben, ha marad, kerülnek eladásra egyenként, de csak szerdán.) A jegyek már máától kezdve válthatók a pénztárnál.

HIREK

Ormódy Lajos emlékezete

A szűk családi körön túlterjedő, meghatározó kegyeletos ünnepség folyt le ma a debreceni tmetetőben. Most egy éve halt meg Debrecen társadalmának egyik kiemelkedő, kiváló, általános tisztelt és nagybecsült nemes alakja: Ormódy Lajos, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság volt vezértitkára. A haláleset évfordulója alkalmára a család díszes siremléket állíttatott föl a tmetetőben s ennek volt ma az avató ünnepe. Az ünnepély ismét emlékébe idézte mindenkinél azt a nagy tiszteletet és megbecsülést, amelyben Ormódy Lajosnak egész életén át méltán része volt.

A mai ünnepségen a család tagjain kívül ott voltak mindazon intézetek igazgató-ságai, amelyekben neki vezető-szerepe volt. Így ott voltak az Alföldi Takarékpénztár, a Debreceni Kölcsönös Segélyező-Egylet, a Helyi Vasut igazgatósága és az Első Magyar Általános Biztosító Társaság debreceni tisztikara, valamint Ormódy Lajosnak igen sok tisztelője és barátja.

A vallásos szertartás elvégzése után Glátz Antal nyugalmazott főispán, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság debreceni vezértitkára szép beszédben méltatta Ormódy Lajos érdemeit s azután a sirra helyezte idősebb Ormódy Vilmos főrendiházi tagnak, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság vezérigazgatójainak, néhai Ormódy Lajos bátyjának koszorúját, amelynek szalagjain a következő felírás volt:

Édes Lajos öcsémnek — testvéri szeretettel Vilmos.

Az ünnepélyre összesereglett közönség mély meghatósággal hagyta el a tmetőt. Őzveg Ormódy Lajosné a sirkőavató alkalmából 100 koronát adott az izraelita szent egyeletnek a szegények részére.

— **Tüdős püspök beiktatása.** Miskolcra jelentik: A tiszánmeti református egyházkerület főgondnoka, Dókus Ernő táviratilag értesítette az egyházmegye illetékes köreit, hogy a püspökbeiktató rendkívüli közgyűlést március 10-ére hívja össze Miskolcra, Tüdős István püspök beiktatása nagyszabású ünnepség lesz.

— **A főzsde elnöke Debrecenben.** Horváth Elemér a budapesti áru- és értéktőzsde elnöke és a Magyar általános hitelbank igazgatója Ervin Kálmán a Magyar általános hitelbank igazgatójával tegnap este városunkba érkezett.

— **A városi tanács sajtópöre.** Emlékeztetes, hogy a városi tanács a csatornázás ügyében megjelent támadó cikkekért sajtópert indított Révi Nándor dr. debreceni ügyvéd ellen. A vizsgálat még mindig folyik. A vizsgálóbíró most ártirt a tanácshoz, hogy a csatornázás ügyére vonatkozó iratokat küldje át. A tanács ma értesítette a vizsgálóbírót, hogy az iratokat most nem küldheti meg át, mert azokat a szakértő-bizottság vizsgálja.

— **Tisztújítás a Chevre Kadisában.** A debreceni izr. Szent Egylet (Chevre Kadisa) vasárnap délelőtt tartotta meg évi rendes közgyűlését. A három éves ciklusról szóló jelentés és zárszámadások tudomásul vétele után megállapították a költségvetést, majd megalakították az új számvizsgáló-bizottságot, amelynek tagjai lettek: Aufricht Vilmos, Békés Emil, Ippen József és Kenyeres Károly. Ezután az új tisztikart választották meg a Falk Lajos elnökletével működő bizottság előtt, titkos szavazással. Elnök lett: Stern József, alelnök: Bernfeld Sámuel, szertartási előjáró: Klein Ignác, jótékonyági előjáró: ifj. Csengeri Ignác, pénztáros: Keiner Adolf. Ellenőr: Fischer Adolf, gondnokok: Schwarcz Fülöp és Grünwald Bernát.

— **Az oroszlanok menyasszonya.** (Az „Uránia“-mozgó ujdonsága.) A kinematográfia ismét megvan a maga nagy szenzációja. Tegnap este mutatta be a napokban megnyitott, Debrecen legelőkelőbb mozgója, az „Uránia“ „Az oroszlanok menyasszonya“ c. nagy művész-dramát, melyben Emmy Destin, a világhírű opera-énekesnő és Eurico Caruso, a világhírű tenorista játszó a főszerepet. Ez a filmdráma már azért is különleges helyet foglal el az utóbbi esztendő alkotásai között, mert a világhírű művész maga alakítja az állatszeldítő szerepét s az oroszlan-ketrecben énekl el Mignon nagy áriáját. A kiváló ujdonságot igen előkelő s nagyszámú közönség élvezettel nézte végig. Az Uránia műsorán szerepel még több kiváló Pathé-ujdonság, természeti és aktuális jelenetek és a martirok impozáns tmetése, helyi felvétel, mely szintén a Pathé-cég remeke.

— **Bombamerénylet Fiumében.** Fiuméből táviratozzák: Ismeretlen tettesek a kormányzó palota ellen bombamerényletet követtek el. A bomba óriási detonációval felrobbant, de mert szabad területre hullott, kárt nem okozott.

— **Az egyetem vízvezetése.** Némethy Károly dr. államtitkár ma telefonon értesítette Kovács József polgármestert, hogy az ő megbízásából leérkezik Joó István mérnök, a közegészségügyi mérnöki osztály tagja, hogy az egyetem vízvezetése ügyében tárgyaljon. Joó István ma este 7 órakor meg is érkezett Debrecenbe, azonnal tárgyalta a polgármesterrel, valamint Borsos József h. főmérnökkel és Haty Kálmán vízműfelügyelővel s még az éjszakai vonattal visszautazott Budapestre.

— **Csak Török-pezgőt igyunk, minden jobb üzletben kaphatja.**

Meghülés és köhögés.

Mindenki tudja, hogy gyakran milyen nehéz a hűléstől vagy a köhögéstől megszabadulni. Ilyen alkalomkor a Scott-féle csukamájolaj-emulsió használata ajánlatos, melynek addig kell tartania, míg az ember magát ismét könnyűnek és erősnek nem érzi. A Scott-féle csukamájolaj-emulsió jótékony, különösen a köhögési ingert enyhítő hatása hamar észrevehető és a javulás könnyen észlelhető. Sokaknak kölcsönzött a Scott-féle emulsió új erőt és életörömet, kik egy meghülés következményeivel és köhögésükkel évek hosszú sora óta bajlódtak.

A Scott-féle csukamájolaj-emulsió oly jó és könnyen emészthető, hogy úgy felelnek, mint gyermekek szívesen szedik.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszerárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld, SCOTT & BOWNE Ges. m. b. H. címére Wien VII, egy győgytár útján próbádatot küldünk.

— **Köszönetnyilvánítás.** Szeretett Sándorunk elvesztésével szívünket ért mérhetetlen nagy bánatban és fájdalomban velünk érzőknek ez uton is hálánknak és köszönetünknek adunk kifejezést. A Csath-család.

— **A polgári asztaltársaság sorsjátéka.** „A Polgári Asztaltársaság“ tegnap tartotta meg a sorsolást a jótékony célú sorsjátéka. A következő számokat húzták ki: 10 30 41 44 48 59 71 78 81 121 140 146 174 175 179 183 187 194 211 221 230 244 259 282 292 326 363 385 418 496 501 534 547 565 627 649 652 665 724 747 757 797 813 825 828 849 887 893 911 923 942 943 945 960 975 988 1032 1084 1086 1094 1121 1183 1197 1242 1281 1334 1342 1360 1362 1383 1384 1449 1458 1469 1512 1539 1576 1585 1607 1680 1682 1703 1705 1707 1712 1716 1720 1742 1746 1766 1799 1809 1816 1823 1838 1844 1864 1915 1955 1996. A főnyereményt a 41. számú sorsjegy nyerte. A számokat Kardos Irénke húzta ki hatósági kiküldött jelenlétében.

— **Francia, német nyelvtani és társalgási órákat ad mérsékelt díjazás mellett francia születésű nyelvtanár.** Felvilágosítást nyújt a délutáni órákban Deák Ferenc-u. 20. sz. alatt.

— **A vonat elé vetette magát.** Borzalmas módon vetett véget életének Viktor István 18 éves államvasuti pályafelügyelő-gyakornok. Ma reggel a homokkerti vasúti hídnál a Szatmár felől érkező gyorsvonat elé vetette magát, amely darabokra szaggatta. A vasúti személyzet először véletlen szerencsétlenségre gondolt s csak a rendőri vizsgálat állapította meg, hogy öngyilkosság történt. A halálra gázolt fiatal ember zsebében egy levelet találtak, amelyben bejelenti az öngyilkosságát s azt írja, hogy reménytelen szerelme miatt válik meg az élettől.

— **Krémer Jenő,** a debreceni színház kedvelt komikusa, kit az Uránus-színház igazgatósága 5 napi vendégszereplésre szerződött, hirtelen közbejött makacs rekedtsége miatt vendégszereplését félbeszakította. Krémer Jenő csütörtökön fogja folytatni vendégléllését az Uránusban.

— **A Népkönyha főntartása.** Rostás István főkapitány ma beterjesztette a jelentését a Népkönyhárol. A jelentés szerint a Népkönyha a rendelkezésre álló 8500 koronát fölhasználta és már holnap be kellene szüntetni a népkönyhai élelmezést. Ő azonban még a kiosztásra megszavazott 15,000 koronából rendelkezik még 2632 koronával, amely e célra fölhasználható lesz. A tanács figyelmezteti a főkapitányt, hogy a Népkönyha tovább is főntartandó s e célra átadja a főkapitánynál lévő összeget, egyben figyelmezteti a főkapitányt, hogy a Népkönyhán csak geyrmekeknek és nyomorékoknak adjanak élelmezést, a munkabíró embereknek ne, mert már az időjárás megenghült és így a munkabíró és dolgozni akaró emberek már keresethez tudnak jutni.

— **Uj iskola.** A városi tanács mai ülésén megbizta a mérnöki hivatalt, hogy egy népkönyhára készítse el a terveket és költségvetést. Egyben fölhitva, hogy a tervezésnél legyen figyelemmel arra, hogy a tanácsnak csak 109,000 korona áll rendelkezésre s ebből nemcsak az építést, de a berendezést is teljesíteni kell.

— **Reinhardt-ciklus.** Egy nászéjszaka története, fantasztikus filmjáték Carmi Máriával és Mátray Ernővel, a főszerepekben, óriási sikert ért el a tegnapi bemutatón az Apollóban.

— **Szőnyeg-porolást,** parket-forgácsolást és buror átpakolást jutányosan eszközöl Szilágyi Ferenc, Nap-utca 13. sz.

— **Pénz-, szivar- és cigarettatárcák,** finom bőr nőitáskák, uti bőröndök, kosarak és teljes utifelszerelések a legolcsóbb szabott árak mellett Mentze Henrik ujdonságok áruházában Piac-u. 38. szám.

Sirolin Roche enyhülés és gyógyulás hoz fűdőbaj köhögés-huruf-influenza és asfhmánál

Eredeti csomagolás 4-K-ért minden gyógyszerárban kapható.

— **A csecsemő halála.** Néhány héttel ezelőtt Tóth Irma debreceni cselédleány a helybeli klinikán egy leánygyermeknek adott életet. A gyermek pár nappal ezelőtt gyanus körülmények között meghalt. A kir. ügyészséghez ma névtelen levél érkezett a halálesetre vonatkozólag, amely súlyos vádakkal illeti a cselédleányt. A névtelen levél alapján a kir. ügyészség elrendelte a gyermekoltást exhumálását.

— **A létért való küzdelem.** A mai nagy moziversengésben az Uránus-színház — mely Debrecen legrégebb és legkedveltebb mozi-ja — megtartja a magas színvonalát. A mai műsorában egy csodásan szép, művészi színezésű társadalmi-dráma szerepele, Páris legnagyobb művészeinek látékában. Egy utcai fiú, aki becsületességével és szorgalmával a legmagasabb állásba jut, eléri álmának vágyát, ki gazdagságának tudatában nem fedkeznek meg az utszéli madárijesztőtől, ki nek ruháját ellopta, mert a madárijesztője jobb volt, mint az övé. „A létért való küzdelem” című 3 felvonásos társadalmi-dráma nagy sikeréről az egész város beszél, mely ma kedden és holnap szerdán marad az Uránus műsorán.

— **Egy nászéjszaka története,** remekműben a szereplők díszkrét és decens módon játszó meg annak intim jeleneteit, olyannyira, hogy azt bárki is végig nézheti és gyönyörködhet Reinhardt mesterművében az Apollóban.

— **Házastársak egymás között.** — Rubi Sándor napszámos ma délután valami miatt összezördült a feleségével. A családi perpatvar hevében az asszony felkapott egy vasfazekat s úgy vágta föbe az urát, hogy az összeesett. Életveszélyes sérülésével a mentők beszállították a kórházba.

— **Előszó.** A Reinhardt-ciklus szenzációsan szép és nagyszerű filmjéhez, mely mindenképp méltó Reinhardt mester rendezői zsenijéhez: „Egy nászéjszaka története”.

A nagyszerűen elgondolt darabot Reinhardt Miksa házi szerzője, Vollmöller Károly írta, melyhez a lagunák városa hangulatos és értékes kerettel szolgál.

Vollmöller keztyűs kézzel nyult egy felette kényes témához, s amilyen tapintatos jó izléssel tárgyal egy nászéjszakai történetet, épp oly díszkrét és decens módon játszó meg annak intim jeleneteit a szereplő színészek, minden aláhúzás és riktó színezés nélkül.

Az „Egy nászéjszaka története”-nek sikere mellett szól azon tény is, hogy a berlini Kammer-spielében pantomim alakjában hosszú ideig sorozatos előadásban játszották, a női főszerepekben Carmi Máriaival. Es Londonban is, bár a szigorú angol cenzura kissé megtépázta, háromszor adták en suite az „Egy nászéjszaka történetét”.

Említésre érdemes kis incidens történt Velencében e történet filmesítése után. A lagunák városáról ugyanis tilos filmfelvételeket készíteni s az ügybizgó olasz rendőrség elkobozott néhány filmtekercset, azon hisz szemben, hogy az „Egy nászéjszaka történetét” vette birtokába. De mint utóbb kivilágult, a filmtekercsek közönséges üres filmszalagok voltak, mert az igazi film már teljes biztonságban volt a berlini gyárban, s rajta a legkacagtatóbb jelenetek és poétikus velen-
cei részletek felvételei.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknél a legkitűnőbb háziszser a

HOLLANDI GYOMORCSEPPEK

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható
MIHALOVITS JENŐ
gyógyszertárában, Debreczenben.

Téglagyárak figyelmébe!

2600 méter hordozható vágány, váltókkal és fordítókorongokkal, nagyobb számú billenő és pórkocsi szabadkézből azonnal eladó.

Kérdezősködések „Vasuti anyag 1000” jellege alatt Mosse Rudolf hirdetőjébe Budapest, küldendők.

!! MEGÉRKEZETT !!

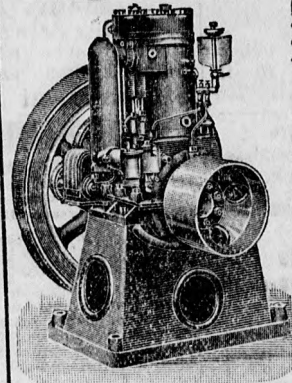
MOSKOVITS JÓZSEF
uri szabó divattermébe
a legfinomabb angol
DIVAT SZÖVETEK

városi ujbérlház 26. A nagy-
érdemű urak pártfogá-
sát kéri, tisztelettel:

MOSKOVITS JÓZSEF

Szegő Ferencz és Tsa.

gépkorcsodelmi vállalata ...
BUDAPEST.
V., Szabadság-tér 17
(Tőzsde-palota.)

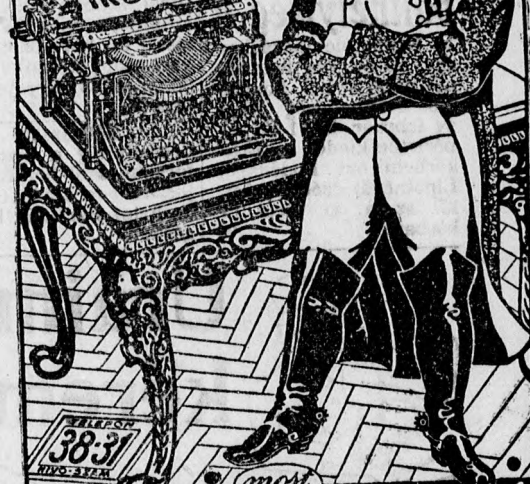
A Max Wiedek berlini mo-
torgyár „Wotens” négyüte-
mű nyersolajmotorok ma-
gyarországi vezérképvisé-
lete.

Elsőrendű szívógáz-mo-
torok és Diesel-
motorok.

Legmesszebbmenő jótál-
lás. Kedvező fizetési felté-
telek. Kérjen árjegyzéket.

**MEGHŐDÍTOTTUK
A VILÁGOT!**

UNDERWOOD
LÁTHATÓ IRÁSU
ÍRÓGÉP

GEREBEN BÉLA ANDRÁSSY-UT!

Telefonszám 632 !!! Alapított 1893. évben !!! Telefonszám 632

HALMÁGYI SÁMUEL

:: női divat nagyáruháza ::
DEBRECZEN, PIACZ-UTCA 32. SZÁM

Érteti a nagyérdemű hölgyközönsé-
get, misserint tavaszi ujdonságai: fel-
öltők, kosztümök, bluzok és aljakban
már megérkeztek. :: :: Ugyazintén

Óriási választék

Francia ruhák és pongyo-
lákban. : **Costümök mér-
ték utáni vállalata.**

Szolid olcsó árak.

!!! !!!

Előzékeny kiszolgálás.

Étvágytalanság, gyomorgörcs, emésztési za-
varoknál a legbiztosabb hatású háziszser a

PALMA

PROBAÜVEG 40 FILLÉR.

Kapható:

Dr. Szelenyi Árpád

gyógyszerésznél

Debreczen, Piac-utca 30. szám.

Tíz szög 50 fillér, azontul minden szög 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

Vasárnap délutáni szög 10 fillér, apró hirdetések előfizetendőek.

Vidékről
apróhirdetéseket legelőszertőbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben esatolandó.

Jelígs leveleket.
csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

Kiadó.
hivatalunkban a jelígs levelek délelőtt 10-12 óráig adatnak ki. 706

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosítással nem szolgátunk.

A Debreceni Független Ujság
telefon száma:
Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy
férfi szabóműhelyemet
Arany János-utca 3. sz. alá helyeztem át. Mérték után legegészségesebb férfiruhákat a legújanyosabb árban készítek. Javításokat és vasalásokat legelőszertőbb árban eszközölök. Tisztelettel BLAU DÁVID. Az Osztr. Magy. bank mellett

KIADÓ
bolthelyiség !!
A Kistemplombazárban egy 20 év óta fennálló női divat s női konfekciós üzlethelyiség folyó év február hó 1-től albérlésre kiadó. — Értekezhetni özv. Bodánszky Lipótnénál Széchenyi-u. 27. sz. a. az utcai lakásban. 99

Téli nyári urilak

parquet és tapétázva, 5 szoba, 2 terrasz, elegáns fürdőszoba, angol closet; konyha, cselédliak és mosókonyha melléképületben, nagy világos pince, 900 öl kert fenyő-parkkal május elsejére **kiadó.**

Ugyanott szalon- és ebédlőbutorok — kitérő karban eladók. **Simonyi-ut 27.**

Nagyságos Asszonyom!

Tisztelettel van szerencsém értesíteni, hogy **Hatvan-utca 38. sz. a.** (keresztépületben) **női szabóságot**

nyitottam. A legújabb divat szerint készítek angol és francia női ruhákat, ugymint: kostümöt, raglánt, sportruhát, plüsskabátot és színházi köpenyt a legújanyosabb árakon. A főváros, valamint a vidéki városok előkelő szalonjaiban szerzett sok évi tapasztalataim biztosították nyugtának arra, hogy Nagyságod legmesszebb menő igényeit is kielégíthetem, melyre minden igyekezettel törekedni fogok. Nagybecsű pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

Stauber Ferenc.

Lakás

Butorozott
utcai szoba külön előszobával, villanyvilágítással és butorozott udvari szoba villanyvilágítással kiadó. Egymalom-utca 7.

Két kisebb
bolthelyiség a piac legforgalmasabb helyén május hó 1-re kiadó. Értekezhetni Hartstein bodegánál.

Különte

Mig a készlet tart
az új Béka áruházban Piac- és Hatvan-u. sarkán legújabb faconu seilyem bluzok 10 korona. Szövet etamin és batizt bluzok 5 korona, 1 vég angol vászon finom szálú 11 korona, egy kész rumburgi lepedő varrás nélkül 2.40 korona, szövet maradékok 140 cm széles 3 korona. Férfi ingek és fehéreművek remek választékban. Fiu és leánykaruhák remek választékban. Csekély bevásárlásnál sok pénzt takaríthat meg a Béka áruházban. 1715

Állás

Pénztárnok
ki könyvelést is vállal, üzletbe ajánlkozok. Cim a kiadóhivatalban.

Adás-vétel

Egy festményel
diszített vaságy, gyermek tolokocsi, egy kis vas-konyha, női kabát és különböző ruhadarabok eladók. Erzsébet-ut 101. Kapu alatt.

A
Cserepes-utca 19. sz. ház eladó. Értékes lakások építésére kiválóan alkalmas. 35 méter utcai front.

Pékkemencze-vállalkozó
szakszerűen készít kenyérsütődék részére kenyérsütökemenczét és szakszerűen állít össze cserépkályhákat. Imrovicz György Püspök-ladány, Főter.

Üzlet

MILKA ÉS GALA PÉTER
tejszokoládék iriss érkezésben kaphatók a Deutscher fűszerüzletekben.

Málnási Mária és Szikulia
vizek kaphatók Félégyházy Jánosnál.

Órák
mindennemű javítása, ugyszintén zseborák, ébresztő órák, éjjel világító számlapok, fali, inga és konyha órák, 14 kar. arany és ezüst függők. Női és férfi eredeti amerikai dublé láncok, jutányos árban beszerezhetőek Belényesy Sándor órák és ékszerkereskedőnél Hatvan-utca 17. — Törödék arany és ezüst beváltás. 99

Fajusy Károly
polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41.

Készítek mindenféle sportcipőket, valamint orthopéd cipőket fájós és nyomorék lábakra. Raktáron tartok műhelyemben készült legjobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket.

Miklós-utca
21. sz. alatt
kiadó

udvari lakás: 4 szoba, előszoba, fürdőszoba vizvezetékekkel és villanyvilágítással felszerelve.

Irodának nagyon alkalmas.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

DEBRECZEN,
Kistemplombazár
Hajduvármegye szállítói

Menyasszonyi kelengye, Vászon,
Kész fehérnemű, Női divatkel-
mék, Szőnyegek

Óriási raktára !!

Valódi brünni szövetek

az 1914. évi tavaszi és nyári idényre
Egy szelvény 3.10 m. hosszú (kabát, nadrág, és mellény) elegendő, csak

szelvény 7 kor. szelvény 10 kor. szelvény 15 kor. szelvény 17 kor. szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K-ert, szintegy felöltőszövetet, turisztalónt, selyemkarnagant, női kosztüm szöveteket stb. gyári áron kívül, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszakszervelet közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékeny. Szabott, legelőszertőbb árak. Óriási választék. Mintahú, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban

KONTSEK GÉZA

FÜSZER-, BOR-, CSEMEGE
ÉS
MAGNAGYKERESKEDESE
DEBRECZEN, KOSSUTH-U. 15.

Ajánlja dusan felszerelt raktárait a következő cikkekben:

- A legtisztábban kezelt fűszerfélék.
- Kitűnő asztali, csemege- és gyógyborok, asszuk.
- Magyar és francia cognac, likőrök, pezsgők.
- Sósózott, pácolt, füstölt halak, rákok, kaviár.
- Friss gyümölcsök: szőlő, ősi barack, ananász, vérnarancs.
- Hideg felvágottak, kassai és prágai sonka, tea-szalonna.
- Szepességi és bécsi virstli, gothai májas kolbászok.
- Pástétomok, szarvasgombák, imbissek, painek.
- Teák: chinai, indiai és angol fajok.
- Rum az Antillák legnemesebb párlatai.
- Kugler cukorkák és csokoládék legnagyobb választéka.
- Teasütemények: magyar, francia és angol gyártmányok.
- Kétszersültek, pozsonyi gyermek karlsbad-i és malata.
- Gyógykenyerek: Simons, Graham, Carr-Matt és Schrott.
- Teavaj: Tescheni főhercegi és gróf Andrassy-féle.
- Befőzött és aszalt gyümölcs és főzelékfélék.
- Kávé nagy raktár az Indiák izes kínosából nyersen és legmodernebb villanyos pörkölőn, szakértően összeválogatott fajokban pörkölvé.**
- Ujdonság: Kontsek-féle Mágnes vegyíték-kávé a létező legfinomabb pörkölt kávé.** Minden kiló pörkölt kávéhoz (mely 1/4 kilós részletekben is átvehető) 1 finom kivitelű majolika kávé csészét aljjal, adok ingyen.
- A csészék magyar motívumok, 12 kivitelben művészi rajzokban kaphatók s minden asztal díszet képezik. Finom, elegáns, előkelő!!

Uraim kérem....!

kisérleljék meg borotválkozás után az arcot

Dr. Dralle MALATTINE-jával

bedörzsölni. — Meg lesznek lepődve annak jótékony hatásától. — Azonnal pótolja az elvont bőrszirt. — A bőr nem feszül és nem ég, sőt kellemesen hűssé, bársonyos pohává és simává lesz. — Azonfelül a bőr az időjárás befolyásával szemben is ellenállóvá válik. — Felülmulatlan bőr-conserváló szer orvokok, vegyészek stb. részére, kiknek gyakran kell kezeiket szublimálttal, vagy más erős oldattal mosni.

1 tubus K — 70 és 1-20. Kapható minden gyógyszerárban, drogueriában, illatszert- és szappankereskedésben és jobb fodrászoknál.

Georg Dralle, Hamburg-Bodenbach a. E.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49., a főpostával szemben.